

Novice iz Jablaniške doline

Glasilo projekta „Prisluhni glasu vasi“ za prebivalce Jablaniške doline

Glasilo "Novice iz Jablaniške doline" prejemajo brezplačno na dom gospodinjstva v **Jablaniški dolini**: Breg, Bukovica, Cerovica, Dolgo Brdo, Gradišče, Gradiške Laze, Jablaniške Laze, Jablaniški Potok, Selšek, Spodnji Mamolj, Spodnja Jablanica, Tenetiše, Zgornji Mamolj, Zgornja Jablanica, okoli 10. v mesecu.

Glavna in odgovorna urednica: Jelka Babič

Člani uredniškega obdobja (še ni imenovan)

Lektoriranje: Nataša Polanec

Oblikovanje: Center za razvoj Litija, d.o.o.

Izdajatelj: Center za razvoj Litija, d. o. o., Kidričeva cesta 1, 1270 Litija

E-mail: info@razvoj.si

W: www.razvoj.si

Tel.: 01/ 89 62 710

Tisk: Bioservis Mlakar, Šmartno pri Litiji

Naklada: 500 izvodov

Izdaja glasila je podprta s sredstvi projekta Prisluhni glasu vasi, ki je bil odobren v programu Srednja Evropa in Evropskega sklada za regionalni razvoj. Center za razvoj Litija je partner v tem projektu.

JABLANIŠKA DOLINA PILOTNO OBMOČJE V EVROPSKEM PROJEKTU

Projekt Prisluhni glasu vasi, ki se je začel izvajati v začetku letošnjega leta in je financiran iz evropskih sredstev, se ukvarja s trajnostnim turizmom na območjih, ki imajo potencial za razvoj turizma, pa ta še ni razvit. V treh letih želimo narediti čim več

konkretnih premikov na turistični ponudbi in prepoznavnosti izbranih »pilotnih območij« - torej območij, kjer se izvaja projekt in tako povečati obisk in prihodek iz turizma.

NOVICE O PROJEKTHNIH AKTIVNOSTIH:

- v Jablaniški dolini sta že aprila in maja potekali srečanja prebivalcev Jablaniške doline, na katerem so ob iskanju danosti za razvoj turizma izrazili potrebo po obveščanju, kot projektni rezultat je tale lokalni informator, ki bo izhajal vsak mesec.
 - na Dolah smo v poletnih mesecih začeli s pripravo celostne grafične podobe Oglarske dežele,
 - na Veliki planini je bila iz projekta narejena in postavljena velika informativna tabla,
 - junija je v Kamniku potekalo mednarodno srečanje vseh evropskih partnerjev, ki sodelujejo na projektu. Partnerji so bili navdušeni nad Veliko planino, ki so jo obiskali, v decembru pa pričakujemo obisk partnerja – turistične fakultete iz Trenta tudi v Jablaniški dolini.
 - do konca septembra bodo izdelani posnetki stanja in možnosti za razvoj turizma za vse tri pilotna območja
- Na srečanju partnerjev so bile potrjene zastavljene aktivnosti za območje Jablaniške doline in sicer: vzpostaviti ponudbo na kmetijah z oživitvijo tradicije

»pušnšankov« in oživiti sprehajalno pot ob Jablaniškem potoku. Poleg tega je denar na projektu namenjen razvoju turistične ponudbe, promociji, označevanju, ogledu dobrih praks ipd. Več o projektu si lahko preberete na www.razvoj.si in na spletni strani projekta: www.listentothevoiceofvillages.org.

Jelka Babič

V Kamniku je junija potekalo srečanje partnerjev projekta Prisluhni glasu vasi

V SRCU SLOVENIJE

Milan Izlaka, župan občine Šmartno pri Litiji

OBČINSKA SKRBE ZA PITNO VODO IN ODPADNE VODE Intervju z županom občine Šmartno pri Litiji

Občino Šmartno pri Litiji v prihodnjih letih čaka precej investicij v komunalno in vodovodno infrastrukturo. Prav zaradi tega smo se z županom g. Milanom Izlakarjem pogovarjali o tem.

Gospod župan, povejte nam, kakšno je stanje na področju komunalne in vodovodne oskrbe na območju občine Šmartno pri Litiji.

Po razdružitvi skupne občine Litija leta 2002 na dve manjši, je imela občina Šmartno malo zgrajene komunalne in vodovodne infrastrukture. Kanalizacije ni bilo, delali so se vaški vodovodi, v občini ni bilo nobene čistilne naprave. Imeli smo skupni vodovod z Litijo, ki je bil in je še vedno v upravljanju JP KSP Litija. Občina je želela to razvojno vrzel na področju infrastrukture zapolniti, zato je začela vlagati več sredstev v infrastrukturo po zgledu sosednje Ivančne Gorice. Tako so zgradili 200 m kanalizacije v Šmartnem. Več je bilo narejenega na področju vodovoda, kjer je občina v upravljanje začela prevzemati vaške vodovode.

Ali se je občina soočala s kakšnimi težavami pri prevzemanju vaških vodovodov?

Pri prevzemanju vaških vodovodov je bilo kar precej negotovanja pri domačinih. Potrebno je poudariti, da občino zavezuje Pravilnik o pitni vodi in Pravilnik o oskrbi z vodo, ki določa, da mora prevzeti v upravljanje vse vodovode, ki oskrbujejo več kot 50 prebivalcev. Vse vodovodne sisteme, ki oskrbujejo več kot 50 prebivalcev, mora v skladu z zakonodajo upravljati upravljavec, ki lahko zagotavlja zdravstveno varnost, izvaja oskrbo s pitno vodo po HACCP sistemu (to je preventivni sistem, ki omogoča prepoznavanje tveganj in zagotavlja pravilno ukrepanje ter nadzor nad morebitno prisotnimi dejavniki tveganja v vseh fazah priprave in oskrbe s pitno vodo) ter zagotavlja ustrezen nadzor nad kvaliteto pitne vode. Občani bodo sedaj deležni varne in kakovostne oskrbe s pitno vodo, kar je veliko vredno.

Kako pa je z zagotavljanjem čiščenja komunalnih odpadnih voda?

Občina Šmartno pri Litiji ima veliko vodnega potenciala, ogromno je vodnih virov, zato se je na področju kanalizacije delalo manj. V prihodnje bomo to uredili s čistilnimi napravami. Kjer bo teren omogočal, bodo narejene **male skupne čistilne naprave**. Kjer to ne bo možno, bo potrebno narediti samostojne individualne čistilne naprave. Pripravlja se gradnja skupne čistilne naprave z 11.000 PE (1PE pomeni onesnaženje, ki ga povzroči človek v enem dnevu) z občino Litija. Začetek gradnje je predviden v začetku leta 2010 na Bregu pri Litiji, dokončanje pa v letu 2012. Nanjo bodo priključena naselja Šmartno pri Litiji ter Mala in Velika Kostrevnica. Občina Šmartno pri Litiji ima delež s 3.500 PE. Stroški same gradnje bodo znašali okoli 11 milijonov evrov, sodelovanje s sosednjo občino Litija pa je zgledno. Poskušali bomo pridobiti 90% evropskih sredstev iz evropskih kohezijskih skladov.

Kaj pa individualne hiše? Do vsake ne bo mogoče pripeljati kanalizacije?

Občina Šmartno si želi, da bi bili potoki spet čisti in da bi v njih živele ribe in raki. Prepričan sem, da je taka tudi želja prebivalcev. Za našo občino je značilna razpršena poselitev in zato priklon na osrednjo čistilno napravo pride v poštev le v nižinskem delu občine v okolici občinskega središča. Situacija v ostalih delih občine se bo reševala v sklopu manjših skupnih ali individualnih čistilnih naprav. Za občane, katerih hiše ne bodo mogle biti priključene na kakšno izmed čistilnih naprav, bo občina predlagala, da so upravičeni do določene subvencije, ki jo bo potrdil občinski svet. Tako si bodo lahko s pomočjo občine uredili lastno čistilno napravo. Že lansko leto je občinski svet sprejel **odlok o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne in padavinske vode** na območju občine Šmartno pri Litiji. Odlok predvideva, da se na območjih, kjer javna kanalizacija še ni zgrajena ali se tudi po operativnem programu ne predvideva in se odpadna voda iz stavb odvaja v greznice ali male čistilne naprave, je **lastnik stavbe dolžan z izvajalcem skleniti pogodbo o praznjenju greznice** oziroma odvozu blata iz male čistilne naprave in o izvajanju obratovalnega monitoringa. Pogodbo je dolžan skleniti v roku 12 mesecev po uveljavitvi tega odloka. Na območjih, kjer po operativnem programu opremljanja naselij z javno kanalizacijo ni predvidena gradnja javne kanalizacije, **ni dovoljena gradnja greznic**, ampak samo malih čistilnih naprav. Obstoječe greznice so dolžni lastniki odstraniti iz uporabe najkasneje do **31.12.2010**, če je stavba na vodovarstvenem območju. Na ostalem območju občine pa najkasneje do 31.12.2018. Greznice je potrebno **nadomestiti z malimi čistilnimi napravami**, ki imajo ustrezen certifikat. Že v relativno kratkem času bodo tudi na tem področju narejene spremembe, ki bodo v prid okolju. Omenjeni odlok je bil sprejet lani oktobra, tako da se počasi izteka rok, do katerega morajo lastniki stavb skleniti pogodbo o praznjenju greznic ali malih čistilnih naprav. Za nadzor bo skrbela občinska inšpektorica, ki skrbi za izvajanje občinskih odlokov.

Jablaniška dolina ne bo nobena izjema?

Seveda ne, ravno sedaj občina pridobiva gradbeno dovoljenje za čistilno napravo Selšek-Cerovica. Občina želi preizkusiti več tehnologij čiščenja odpadnih voda: klasične čistilne naprave, rastlinske čistilne naprave (z enim takim projektom se je občina prijavila tudi v izvedbeni načrt RRA LUR), pojavlja se tudi tehnologija obdelave komunalnih odpadnih voda v greznicah s pomočjo mikroorganizmov in encimov, ki omogočijo, da tako obdelano grezniško vodo lahko uporabimo za zalivanje vrtov in trate. Predvsem je potrebno povedati, da bodo vse naložbe v vodovodno infrastrukturo, predvsem pa v ravnanje z odpadnimi komunalnimi vodami izboljšale kvaliteto bivalnega okolja in hkrati tudi stanja voda na območju občine Šmartno pri Litiji.

Gašper Kleč

Primer rastlinske čistilne naprave

Tudi v Jablaniški dolini bodo spremembe v vodovodni infrastrukturi

Cerkev sv. Ane v Jablanici

Majčeva kašča v Zgornji Jablanici, vpisana v register kulturne dediščine

Sušilnica sadja pred obnovo

Poleg sušilnice sadja je Strnarjev Franci lepo uredil tudi »štirno«

PESEM POVEZALA VAŠČANE IN NAREDILA ŽEGNANJE ŠE BOLJ PRAZNIČNO

Zame predstavlja **26. julij** prav poseben dan. Moja draga nečaka in svak praznujejo na ta dan rojstni dan. Pa še Jablančani so, tako da se zbere vsa družina, svojci in prijatelji skupaj in proslavimo »trojni« rojstni dan.

26. julij je obenem tudi največji praznik v vasi - vsaj tako ga dojemam jaz, ki ne izhajam iz te doline.

V počastitev zavetnice cerkve sv. Ane domačini organizirate pravo srečanje: najprej je maša, po njej bogat srečelov in proti večeru sprostitveno srečanje s plesom, kjer domačini in vsi, ki pridemo, dodobra izbrusimo pete, poklepetamo, kaj dobrega pojemo in popijemo – skratka ni nam dolgčas.

Letošnji 26. julij pa mi bo ostal v posebnem spominu še po nečem. Kot vsako leto se po maši nekako do kosila moški del družbe »prepusti debati« pri gasilskem domu. Nekaj fantov je med potjo do doma zapelo še kakšno veselo vižo. Letos je bilo precej drugače. Vsi moški, starejši in malo mlajši fantje so se ustavili pri **kašči**, ki predstavlja središčno točko Zgornje Jablanice. Vedno je lepo okrašena s cvetjem in daje vedeti, da skrb vaščanov za urejenost in zunanji izgled vasi ni na zadnjem mestu.

Vedno in povsod imam s seboj fotoaparatus in tako sem pohitela do kašče ter zabeležila nekaj fototrinkov tega res ubranega petja fantov pod taktirko pevovodje gospoda Izlakarja. Največkrat zapeta pesem je bila V dolini jablanški. Bilo je prijetno za uho in oko!

OBNOVLJENA SUŠILNICA SADJA

Nekdaj je poleg vsake kmetije raslo sadno drevje, največkrat jabolane, hruške, slive in češnje. Kar niso porabili sproti ali prodali, so predelali v sadni sok, mošt, kis ali žganje. Za zimo so sveže sadje shranili v kletih. Veliko so ga posušili, da je bilo dovolj hrane do pomladi. V ta namen so po vaseh zgradili precej sušilnic sadja. Z dvigovanjem splošnega standarda po II. svetovni vojni in zaposlovanjem kmečkega prebivalstva, so sušilnice sadja počasi izgubljale svoj pomen in začele propadati. Le redko katera se je ohranila do današnjih dni, še posebej zato, ker večinoma niso bile več namenjene za sušenje sadja.

Danes se vse bolj zavedamo bogastva naravne in kulturne dediščine. Prizadevamo si za ohranitev starih kmečkih poslopij, zato se obnavljajo podirajoči se skednji, kozolci, kašče ... Na pomenu znova pridobivajo tudi sušilnice sadja. Zaradi sprememb, ki so posledica ozaveščenja ljudi o zdravem načinu življenja, je suho sadje znova cenjeno. Postalo je sestavni del zdrave prehrane, ne le nadomestilo za sladkarije. Mnogi posegajo samo po tistem suhem sadju, ki je sušeno na tradicionalen način v sušilnici in zato bolj zdravo.

Edina sušilnica sadja se je v Jablaniški dolini ohranila na **Strnarjevi kmetiji v Jablaniški Lazah**. Zgrajena je bila po drugi svetovni vojni, v letih 1946 ali 1947. Leta 1956 so jo obnovili in dozidali oba dimnika. Dokler je bilo pri hiši dovolj časa, da so skrbeli še za sušenje sadja, je delovala, z zaposlovanjem pa je ostajal čas samo

Ko sem hodila okoli prepevajoče skupine in skušala ujeti v objektiv najboljše dogodke, me je ustavil gospod Bajc. Njegove oči so se iskrile in s ponosom mi je povedal, da so se po vojni fantje takole zbirali pri kašči in prepevali tja do leta 1949, 1950. Prepevali so večkrat vsak teden in najbližji sosed jim je vedno ponudil kakšen kozarec vina, ki se ga v tistem času ni dobilo na vsakem koraku. Prvič po mnogih letih spet vidi toliko fantov na kupu, ki prepevajo ponarodele pesmi ob kašči in upa, da bo to postala tradicija na vasi. Na obrazu se mu je videlo, da je neizmerno užival ob poslušanju, prepevati je začel tudi sam. Ker tudi sama aktivno pojem pri ženskem pevskem zboru v Ljubljani, je tudi mene zaneslo, da sem zraven prepevala.

Vesela družina se kar ni in ni mogla posloviti. Gospodinje so nas postregle z značilnimi **štrukeljci**, ki ob žeganju ne smejo manjkati. Kdo ti je potisnil v roke poln kozarec... Zadovoljni smo se razšli z namenom, da se naslednje leto spet srečamo!

Ob poslušanju fantov sem prišla do spoznanja, kako malo je potrebno, da človek postane dobre volje, ustvarja in ohranja pristne stike s sosedi ter krepi prijateljstva.

Pomembno je pokazati sovaščanom in širšemu slovenskem prostoru tradicijo, ki se bodisi obnovi bodisi se ohranja skozi generacije.

Pa nasvidenje naslednje leto pri kašči!

Saša Kotar

še za nujna dela na kmetiji. Starejši, ki bi se še lahko ukvarjali z rezanjem krljev in sušenjem, so pomrli in sušilnica je začela propadati.

Lani je gospodar Strnarjeve kmetije, **Franci Izlakar**, obnovil propadajočo sušilnico za sadje. Letos jo bo prvič preizkusil, a najprej mora obnoviti oz. na novo izdelati lese, na katerih se sadje suši. V naslednjem letu naj bi začela sušilnica obratovati kot pred leti. Takrat bo gospodar Franci že v pokoju in se bo ukvarjal s sušenjem za hobi. Sadje bo v sadovnjaku pomagal pobirati vnuček. Jabolčnih krljev, suhih sliv in hrušk bo dovolj tudi za sosede, če bo sadno drevje dobro obradilo. Kar se ne bo porabilo sproti, bodo shranili v leseni skrinji v stari kašči.

Da je sadje dobro posušeno, ga je potrebno sušiti **pet dni in vsak dan dobro premešati**. Na lesenem pladnju – lesi ga ne sme biti naloženega preveč. Za sušenje so najboljša bukova ali hrastova polena, ker enakomerno oddajajo toploto. Nujno je, da je sadje, ki ga nameravamo sušiti, sladko. Nekdaj so izdelovali jabolčne krlje iz sort vilarosa, cigan, sršenček, kurja rit in tofl. Med hruškami so bile najbolj primerne japokovke (dišečke), moravšce in blice. Sušili so še vse sorte sliv in gozdne borovnice.

Gospod Izlakar je zadovoljen, ker mu je uspelo pred popolnim propadom rešiti staro sušilnico, ki jo bo dejansko lahko uporabljal za sušenje sadja, čeprav večjih načrtov z njo trenutno nima.

Nataša Polanec

Člani podmladka društva LAZ v adrenalinskem parku

IZLET V ADRENALINSKI PARK

V petek, 28. avgusta 2009, smo se mladi člani Društva za razvoj podeželja LAZ odpravili v adrenalinski park. To je bila nagrada za naša prizadevanja v okviru društva med letom.

Mini avtobus je končno od gasilskega doma v Zgornji Jablanici zapeljal proti Ljubelju! Vožnja se nam je zdela vse predolga, saj smo bili polni pričakovanj.

V Adrenalinskem parku Koren v Ljubelju sta nas že čakala »inštruktorja« za podvige na višini, Marko in Jaka. Nadeli smo si varnostne pasove in čelade. Vodnika sta skrbno preverila, če smo si jih zapeli po predpisih, saj so aktivnosti, kjer se sprošča precej adrenalina, večinoma nevarne in lahko hitro pride do nesreče. Marko in Jaka sta nam razložila, kako naj za varnost sebe in drugih poskrbimo, ko bomo **8 m nad tlemi**. Preden se odločimo za kakršno koli aktivnost na poligonu, moramo najprej preveriti, ali smo pravilno zavarovani in pri tem ne ogrožamo drugega.

Kljub zagotovitvi, da se v adrenalinskem parku Koren ni še nihče ponesrečil, smo se malce v strahu povzpeli na poligon 8 m nad tlemi. Ne sliši se veliko, a ko pogledaš v globino, se ti zatresejo noge. Kar se na tleh ne zdi nič posebnega, je na višini vse prej kot preprosto! Na srečo smo se najprej lotili vaj na poligonu. Vmes se je vsak že toliko navadil višine, da si je upal zlesti na 8-metrski steber in skočiti z njega. Na vrhu smo se sicer nekateri tresli tako, da se je zdelo, da steber stresa močan potres, a občutek, ko skočiš v prazen prostor, je čudovit.

Za sprostitev na koncu smo preizkusili še orjaško gugalnico.

Med potjo proti domu smo se ustavili še v piceriji. Pred obiskom adrenalinskega parka si niti nismo upali preveč jesti! Ta dan mi je bil zelo všeč, saj je bil poln adrenalina.

Manca Žižek

Otroško igrišče pri gasilskem domu na Bregu

NA BREGU STEKLO SODELOVANJE KS IN DRUŠTEV

Kot je bil sklep na spomladanskem zboru krajanov KS Breg Tenetiše, smo se na prvi septembrski dan usedli za isto mizo – v lepih prostorih KS v prvem nadstropju gasilskega doma na Bregu –

predsedniki krajevne skupnosti, gasilskega društva, rdečega križa, društva LAZ in športnega društva. Pregledali smo koledar dogodkov, ki jih prirejamo do konca letošnjega leta.

Napoved dogodkov:

DATUM	DOGODEK	ORGANIZATOR (kontakt za info. in prijave)
13.9.2009	kolesarski izlet	ŠD Breg - Tenetiše
20.9.2009	“air soft” - spopad (igra z zračnimi kroglicami)	ŠD Breg - Tenetiše
24.10.2009	kostanjev piknik	ŠD Breg - Tenetiše
november - GD	izdelovanje novoletnih čestitk - delavnica	društvo LAZ
19.12.2009	smučarski izlet	ŠD Breg - Tenetiše
konec decembra - GD	otroški novoletni program	ŠD Breg - Tenetiše
konec decembra - GD	srečanje starejših vaščanov	RK

Primer vzornega ekološkega otoka, ki so ga uredili vaščani na Veliki Preski

Druga tema je bila organizacija čiščenja otroškega igrišča in okolice gasilskega doma. Pri vzpostavitvi sistema čiščenja je zaželeno sodelovanje mladih, ki se radi družijo ob domu.

Sprožili bomo aktivnosti za postavitve še enega ekološkega otoka v vasi za ločeno zbiranje odpadkov. Večjo odgovornost za ločevanju odpadkov pa moramo začutiti vsi vaščani. Danes je vsebina namenskih kontejnerjev vse prej kot »ločevalna«, okolica kontejnerjev pa stalno

neurejena oz. zatrpna s smetmi, ki ne sodijo v ekološki otok.

Vabljeni, da se predsednikom KS in društev pridružite tudi drugi vaščani, ki verjamete, da je za prijetnejše življenje v vasi treba sodelovati. Naslednji sestanek bo v torek, 6. oktobra ob 18. uri v pisarni KS.

JB

Gospod Sirk pri pletenju košar

10 LET DRUŠTVA PODEŽELSKIH ŽENA IN DEKLET

Podeželske žene in dekleta v okviru svojega društva delujejo že skoraj 10 let.

Že pred samo ustanovitvijo so se družile in si izmenjevale recepte za dobrote, ki so jih ustvarjale doma. Po kulinaričnem tečaju, ki ga je leta 1999 za Rdeči križ vodila ga. **Marinka Bevc**, se je med ženami pojavila želja po lastnem prazniku s prikazom starih kmečkih opravil. In so se kar lotile dela, čeprav se Statut novoustanovljenega društva še ni ohladil. Za pomoč so na začetku zaprosile Kmetijsko svetovalno službo Litija.

Tako od leta 2000 vsako poletje pripravijo **Kmečki dan**. Navadno poteka v drugi polovici julija, a vedno na drugi lokaciji v krajevni skupnosti Polšnik, kar je posebnost dogodka. Letos so tako celotno prireditev gostili Sirkovi, po domače na Češkovi kmetiji.

Rdeča nit vsakoletnega praznika žena in deklet iz društva je življenje in delo na vasi nekoč. Do sedaj so stara kmečka opravila prikazali na Stranskem Vrhu, Mamolju, Tepah, Polšniku, Veliki Preski, Prevegu, Spodnjem Mamolju... Prvo leto so prikazali žetev in košnjo na star način in na Kmečkih dnevih, ki so mu sledili, so obiskovalci imeli kaj videti: žetev in mlačev pšenice, pajklanje, rešetanje, škumpanje, rezanje slame, sestavljanje voza, postavljanje kozolca, metev prosa, obdelava lesa, kolarstvo, muljenje korenja, striženje ovac in postopek izdelave volne, priprava krušnega testa in peka kruha, izdelava domačih rezancev, pletenje košar iz vrbovih in leskovih šib in opletanje steklenic, kuhanje žganja, izdelava »toukouca«, nastiljanje živini, povezovanje sena ... Kakor kmečkega dela ni nikoli zmanjkalo, je tudi idej za predstavitev starih navad in običajev ogromno. Vsako leto žene poskrbijo tudi za dobro voljo. Najbolj so se obiskovalci nasmejali **kozjim dirkam, šranganju in vasovanju**, kri pa je pred leti razgrela **kravja ruleta**.

Vidno presenečena, a hkrati ganjena je bila na

letošnji prireditvi gospodinja Češkove kmetije, ko so ji voščili za god z »domačo muziko«. Ko se je zmračilo, so ji **ofirali** s pokrovkami, žlicami in lonci – tako kot nekoč, v zahvalo pa jim je godovnica postregla s pijačo.

Poleg prikaza starih kmečkih opravil in navad, zabavnih domislic in ubranega petja, žene vsako leto pripravijo razstavo domačih sladkih in slanih dobrot, sušenih mesenih izdelkov ... Večina izdelkov in pridelkov je namenjena za srečelov.

Kmečki dan povezuje tajnica društva ga. **Amalija Kadunc**, ki tudi sestavi program za ves dan, blagajničarka pa poskrbi za finance. Za organizacijo in promocijo celotnega dogodka še vedno skrbi ga. Marinka Bevc, ki je predsednica in največji promotor društva že od njegove ustanovitve. Dekleta in žene spečejo drobno pecivo in kruh ter pripravijo druge dobrote za razstavo in srečelov, nekatere pa sodelujejo tudi pri prikazu različnih kmečkih opravil. Čeprav prireditev vsakič vedno poteka na drugem kraju in do kmetij ne peljejo široke ceste, je obiskovalcev veliko. Pridejo od vsepovsod, ne le iz litijskega konca, kar je dober pokazatelj kakovosti, ženam pa dodatna vzpodbuda za nadaljevanje tradicije.

Izkupiček od srečelova v društvu namenijo za **strokovno ekskurzijo** dvakrat letno. Oglejajo si znamenitosti Slovenije in primere dobrih praks s področja kmetijstva.

Poleg organizacije Kmečkega dne je Društvo žena in deklet Polšnik dejavno tudi na drugih prireditvah, predvsem na sejnih in razstavah po vsej Sloveniji.

Naslednje leto, ko praznujejo že 10. obletnico delovanja, načrtujejo prav poseben Kmečki dan, na katerega bodo k sodelovanju povabljeni društva podeželskih žena še iz drugih okoliških krajev. Zagotovo bo zabavno!

Nataša Polanec

DPŽD Polšnik vsako leto na Mamolju pripravi ponudbo peciva za udeležence pohoda po obronkih Jablaniške doline

Lepo ohranjena stavbna dediščina v Jablaniških Lazah

ŽIVLJENJE V NAŠI VASI NEKOČ IN DANES

Ko prekaljen človek stopi v zrelo obdobje življenja, mu je podarjen tudi čas za obujanje spominov. Življenje v zrelih letih je lepše in bolj umirjeno, ker se človek ustali. Materialni problemi so običajno rešeni, osebni viharji se poležejo, toda nostalgija po lepih minulih časih je čedalje večkrat prisotna. Ko sem bila pozvana, naj napišem nekaj o življenju v naši vasi danes, nisem mogla mimo zgornjega uvoda.

Zakaj je naša vas Jablaniške Laze čudovita? Čudovita je zaradi prekrasnih zelenih trat in mirnih gozdnih koticov ob stečinah, po katerih se je tako prijetno sprehoditi po opravljenem delu. Čudovita je zaradi vonja po posušenem senu, ki je najlepši v vročem julijskem večeru, zaradi krasnega škrlata, na katerem se jeseni spočije oko, zaradi tišine, ki se rodi pozimi, ko sneg preneha posipati naše vrtove s snežno belino. In tudi zaradi prvih trobentic, ki spomladi obarvajo meje živahno rumeno ... Čaroben je lisjakov lajež in globok srnjakov glas sredi noči, petelinje petje, ki te zjutraj zbudi namesti budilke.

Zakaj torej nostalgija po dobrih starih časih?

Vse to smo imeli tudi v času mojega otroštva in mladostništva. Menjavali so se letni časi, leta so tekla in vmes se je marsikaj spremenilo. »Žalujem« za življenjem v Jablaniških Lazah iz časa moje mladosti: za nedeljskimi popoldnevi, ki smo jih s sosedi preživeli skupaj v času zrelih češenj - družno smo korakali v hrib proti Bukovici; za žitom, ki je rumenelo in pokalo po naših njivah in smo ga takrat skupaj želi s srpi in povezovali v snope, po dveh, treh tednih pa omlatili z mlatilnico - najprej pri nas, potem pri prvem in drugem sosedu; po kolinah v zimskem času, ko smo po vasi prenašali »šrogel« - ko je bilo delo opravljeno, smo otroci z veseljem nesli klobase sosedu ...

In danes? Sprehodov s sosedi že dolgo ni, pšenica ne zori, ker se je ne izplača sejati, Bog vedi, če »šrogel« ni že zgorel? Kje so tisti časi?! Ljubi Bog, kako jih pogrešam!!

Milena Strmljan

27. septembra bo dan odprtih vrat na ekoloških kmetijah

DAN ODPRTIH VRAT NA EKOLOŠKIH KMETIJAH

Na območju Jablaniške doline z obronki je precej ekološko naravnanih kmetij, ki enkrat letno odprejo svoja vrata in obiskovalcem ponudijo svoje pridelke. Letos bo dan odprtih vrat na ekoloških kmetijah **27. septembra**. Mislite na naravo tudi pri izbiri kakovostnih, polnovrednih živil. Pojdite na izlet in se ob tem seznanite še z

ekološkimi načina sožitja z naravo. Vabljeni.

Za dodatne o dnevih odprtih vrat na ekoloških kmetijah pokličite na 041/611-245 (Franc Možina, Ekološka kmetija Bancerl) ali 031/251-931 (Silvo Lambergar, Ekološka kmetija Pr'Vovk).

Društvo za razvoj podeželja LAZ se je predstavljalo na mednarodnem sejmu v Gornji Radgoni

JABLANIŠKA DOLINA SE JE PREDSTAVILA V GORNJI RADGONI

Na mednarodnem **kmetijsko – živilskem sejmu** v Gornji Radgoni se od 29. avgusta do 5. septembra 2009 predstavljalo območje Srca Slovenije, v okviru katerega se je predstavilo tudi Društvo za razvoj podeželja LAZ. Številni

obiskovalci so spoznali že oblikovano turistično ponudbo Jablaniške doline: pohod po obronkih Jablaniške doline, ponudbo naših ekoloških kmetij, zbirka prodnikov na Bregu in Pastirčkovo pot.

PIKNIK JABLANIŠKE DOLINE

Športno društvo Dolina vabi na piknik Jablaniške doline oz. srečanja krajanov in krajanek, ki bo v **nedeljo, 13. septembra 2009 od 8.30 do 24. ure**

v **Športno rekreacijskem centru Reka**. ŠD Reka se veseli srečanja v vami!

NAGRADNI NATEČAJ »PODELIMO GLASILU IME«

Glasilo, ki je pred vami, smo začasno poimenovali »Novice iz Jablaniške doline« in še vedno čaka na svoje pravo ime. Nekaj predlogov ste nam že poslali, morda pa se je po dopustih utrnila še kakšna ideja! Da bo ime glasila skrbno izbrano, vas vabimo, da sodelujete pri natečaju »Podelimo glasilu ime«.

Vse kar morate storiti je, da pustite domišljiji prosto pot in predloge pošljete na elektronski naslov **info@razvoj.si** ali po pošti na Center za razvoj Litija, Kidričeva 1, 1270 Litija. Pripišite vaše

ime, priimek, naslov in telefon. Zaradi zagotavljanja anonimnosti pri glasovanju vas prosimo, da nam priložite tudi šifro (izmišljeno ime), pod katero bomo vodili vaš predlog.

Vse predloge bo pregledala v ta namen ustanovljena tričlanska komisija Centra za razvoj Litija, ki bo z tajnim glasovanjem odločila, katero ime je najprimernejše za glasilo. Predlagatelj zmagovalnega imena bo nagrajen z kosilom v **gostilni Pustov mlin**.

OBVESTILO: KAKO DO ČASOPISA NOVICE IZ JABLANIŠKE DOLINE

Če imate na nabiralniku nalepko za prepoved vročanja nenaslovljene oglaševalske pošte, časopisa Novice iz Jablaniške doline ne boste prejeli. Če bi glasilo vseeno radi dobili, pokličite na Center za razvoj Litija na telefonsko številko 01

8962 710 in poslali vam ga bomo kot naslovljeno pošto. **Prispevke za naslednjo številko Novic iz Jablaniške doline pošljite do 2. oktobra 2009 na info@razvoj.si.**